

Høringsnotat – Styrket vern av yngel og liten torsk i Nordsjøen og Skagerrak

Seksjon fiskeriregulering februar 2026

Høringsnotat

Tiltak for å styrke vernet av yngel og liten torsk i Nordsjøen og Skagerrak

Årstall

2026

Ansvarlig avdeling:

Seksjon fiskeriregulering

Emneord:

Torsk, Nordsjøen og Skagerrak

Arkivsaksnummer:

25/28047

Dato utgitt:

10.02.26

Totalt antall sider:

10

Saksansvarlig:

Andreas Haugstvedt

Sammendrag

Fiskeridirektoratet foreslår endringer i kriteriene for *Real Time Closures* i Nordsjøen og Skagerrak. Fiskeridirektoratet foreslår forbud mot å fiske i oppvekstområder for torsk i Nordsjøen i 2026.

Høringsnotat

Vern av yngel og liten torsk i Nordsjøen og Skagerrak

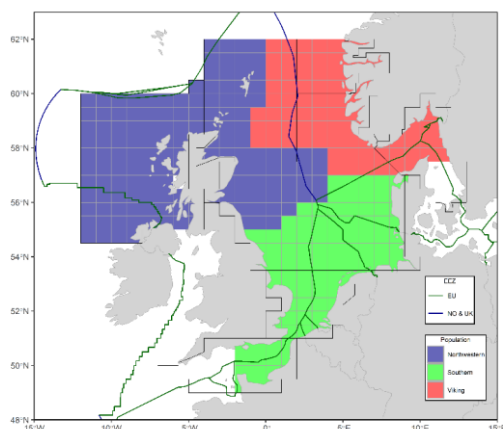
Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Real Time Closures sør for 62°	3
2.1. Historikk.....	3
2.2. Gjeldende kriterier og prosedyrer	4
2.3. Antall stengninger i perioden 2020 – 2025.....	5
2.4. Forslag til endringer i RTC-regimet sør for 62°N.....	5
3. Oppvekstområder for torsk i NØS i Nordsjøen	6
3.1. Bakgrunn	6
3.2. Forslag om forbud mot fiske i oppvekstområder for torsk i NØS i Nordsjøen	7
4. Konsekvenser	9
5. Høringsfrist	10

1. Innledning

Torskebestanden i Nordsjøen (ICES område 4), Skagerrak (ICES divisjon 20) og området vest for Skottland (ICES område 6.a.) er i svært dårlig forfatning. ICES gjennomførte i 2023 en metoderevisjon som resulterte i en tredeling av bestanden (Northwestern, Viking og Southern), jf. figur 1. I rådet for 2026 har ICES en todelt tilnærming hvor det tilrås nullfiske av torsk i utbredelsesområdet eller at fangstene ikke skal være mer enn totalt 12 280 tonn.

Figur 1. ICES sin fordeling av de tre torskebestandene i Nordsjøen i første kvartal.

Norge, EU og Storbritannia ble 5. desember 2025 enige om totalkvoter for bestander som er felles forvaltet i Nordsjøen¹. Total allowable catch (TAC) for hele utbredelsesområdet ble satt til 14 034 tonn hvorav totalkvoten i Nordsjøen ble fastsatt til 11 164 tonn mens totalkvoten for Skagerrak ble satt til 1 596 tonn. Norsk totalkvote i Nordsjøen utgjør 1 516 etter kvotebytte med EU og 52 tonn i Skagerrak. Dette er kvoter på et historisk lavt nivå og reflekterer den svake bestandssituasjonen.

For å gjenoppbygge bestanden ble partene enige om ytterligere forvaltningstiltak, inkludert vern av nye gyteområder og forlenget stengning av eksisterende gytefelt², og styrking av de nasjonale RTC-regimene, se avtalens punkt 15.5. Fra norsk side ble det påpekt at vi i første halvdel av 2026 ville gjennomføre en høring med forslag om å utvide varigheten av RTC-stengninger fra 14 til 21 dager og at felt skal kunne stenges på grunnlag av én prøve, se avtalens punkt 15.11. Dette kommer i tillegg til andre tiltak i NØS i Nordsjøen som inkluderer fortsatt vern av oppvekstområder for torsk i NØS i Nordsjøen og Kystvaktens bruk av aktsomhetsområder i områder med mye fisk under minstemål, se avtalens punkt 15.17.

I dette høringsnotatet følger Fiskeridirektoratet opp tiltakene som ble adressert i forhandlingene med EU og Storbritannia for 2026. Høringsnotatet omfatter følgende forslag:

- Endring i kriterier for *Real Time Closures* (RTC) sør for 62°N, jf. høstingsforskriften § 50 første ledd bokstav b.
- Forbud mot fiske i tre oppvekstområder for torsk i Norges økonomiske sone (NØS) i Nordsjøen i perioden 1. juli – 31. desember 2026, tilsvarende som i 2025.

2. Real Time Closures sør for 62°

2.1. Historikk

Norge og EU undertegnet en avtale om et RTC-regime sør for 62°N den 3. juli 2009, og som ble innført 1. september samme år.

Fra Norges side hadde en gått langt i forhold til utgangsposisjoner for å få til et felles RTC-regime. Derfor var det avgjørende at regimet som ble avtalt i 2009 skulle bli evaluert i løpet av kort tid. Evalueringsrapporten forelå 25. juni 2010. Ettersom det forelå uenigheter på flere punkter, ble ikke partene enige om et felles RTC-regime i 2011.

Som følge av uenighetene ble det i fra norsk side gjennomført en høring i mai 2011 om å innføre et nasjonalt RTC-regime i Nordsjøen og Skagerrak for artene torsk, sei, hyse og

¹ Agreed record of fisheries consultations between the United Kingdom, the European union and Norway for 2026.

² [Forskrift om forbud mot fiske i gyteområder for torsk i Norges økonomiske sone sør for 62° i 2026 - Lovdata](#)

hvitting. Dette trådte i kraft 9. februar 2012 og er i dag hjemlet i høstingsforskriften § 50 første ledd bokstav b (<https://lovdata.no/forskrift/2021-12-23-3910/§50>).

2.2. Gjeldende kriterier og prosedyrer

- Fiskeridirektoratet kan forby fiske med trål og snurrevad i områder sør for 62° dersom det ved prøvetakning er større innblanding enn til sammen 15 % torsk, sei, hyse og hvitting under minstemål i antall i de enkelte fangster.

RTC-regimet baseres på samfengte resultater av de fire aktuelle artene, og stenginger baseres på prøver på minst 100 kg. Videre baseres stengninger på minst to prøver hvor gjennomsnittresultatet avgjør om innblandingen er større enn det tillatte i området. Prøvene tas innenfor to døgn, og skal fortrinnsvis fange opp eventuelle døgnvariasjoner. Bakgrunnen for at stengninger baseres på minst to prøver er at dette reduserer faren for at stengningen blir basert på en fangst som ikke er representativ.

- Området kan stenges i inntil 14 dager, hvorefter det gjenåpnes automatisk. Størrelsen på området kan være inntil 500 kvadratkilometer utenfor Skagerrak og inntil 250 kvadratkilometer i Skagerrak.

Den maksimale utbredelsen på et RTC-område ble fastsatt til 500 km² i Nordsjøen og 250 km² i Skagerrak i 2012. Dette ble ansett for å være en hensiktsmessig avgrensning sett hen til at havområdene er mindre enn i Barentshavet. Varigheten av RTC-stengninger ble satt til 14 dager og var et kompromiss mellom ulike hensyn. Fiskeridirektoratets holdning i forhandlingene med EU om et felles RTC-regime i 2010 var at stengingene burde være 21 dager. Argumentasjonen var at dette i større grad ville bidra til et forbedret beskatningsmønster.

- I et RTC-område kan det likevel fiskes med reke-trål dersom sorteringsrist er installert i trålen og oppsamlingspose ikke er påmontert, pelagisk trål etter makrell, hestmakrell eller sild, og andre konvensjonelle redskap enn snurrevad.

Begrunnelsen for disse unntakene er at det fiskes med selektive redskap som innebærer det foreligger lav risiko for innblanding av torsk, hyse, sei og hvitting under minstemål.

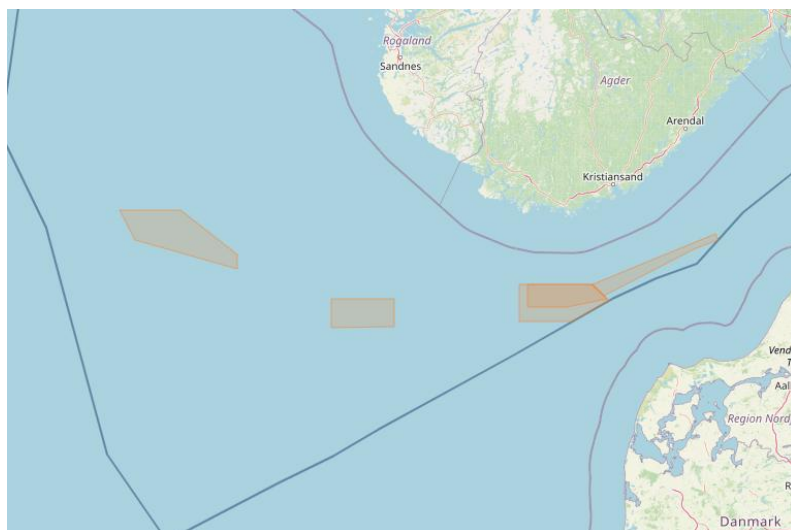
- Videre gjelder følgende rutiner for RTC-stengninger:
 - Kystvakten eller Fiskeridirektoratets inspektører innhenter prøver fra kommersielle fartøy i fiske.

- Dersom kriteriene for stenging av område er oppfylt sendes melding til Fiskeridirektoratet med forslag til stenging av område, samt informasjon om prøver som danner grunnlag for anbefalingen.
- På dette grunnlaget vurderer og vedtar Fiskeridirektoratet forskrift om stenging og åpning av fiskefelt i Nordsjøen og Skagerrak.
- Fiskeridirektoratet skal deretter umiddelbart notifikere berørte parter, det vil si norsk næring og andre lands myndigheter. Fartøy som er i området eller i nærheten av området skal så langt det er mulig varsles om stengingen og anmodes om å skifte fiskefelt. I tillegg skal informasjon om stengingen publiseres på Fiskeridirektoratets hjemmesider.

2.3. Antall stengninger i perioden 2020 – 2025

I perioden 2020 – 2025 ble det opprettet fem RTC-stengninger, jf. figur 2. Felles for alle fem RTC-stengninger var høy innblanding av torsk under minstemål.

Figur 2: RTC-stengninger 2020-2025

2.4. Forslag til endringer i RTC-regimet sør for 62°N

Som nevnt ovenfor fremgår det av avtalen mellom Norge, Storbritannia og EU for 2026 (punkt 15.11) at Norge i første halvdel av 2026 vil gjennomføre en høring med forslag om å utvide varigheten av RTC-stengninger fra 14 til 21 dager og at felt skal kunne stenges på grunnlag av én prøve.

Formålet med endringene er å styrke RTC-regimet som virkemiddel for å beskytte torsk under minstemål. Dette skal sammen med andre forvaltningstiltak bidra til å gjenoppbygge bestanden.

På bakgrunn av det ovenstående foreslår Fiskeridirektoratet følgende endringer i RTC-regimet sør for 62°N for torsk, hyse, sei og hvitling:

- I høstingsforskriften § 50 første ledd bokstav b. andre setning gjøres følgende endring:

Området kan stenges i inntil **21 dager**, hvorefter det gjenåpnes automatisk.

- I prosedyrene for stengning av område gjøres følgende endring:

Hovedregelen om at stengninger skal baseres på minst to prøver hvor gjennomsnittresultatet avgjør om innblandingen er større enn det tillatte i området videreføres. Det tillates likevel å opprette RTC-områder basert på prøvetakning fra ett enkelt hal (prøve på minst 100 kg), dersom innblandingen av torsk under minstemål overstiger 30 %,

3. Oppvekstområder for torsk i NØS i Nordsjøen

3.1. Bakgrunn

I 2020 ble det innført et forbud mot fiske i tre definerte oppvekstområder for torsk i NØS i Nordsjøen i perioden 1. juli - 31. desember 2020. Reguleringen har blitt videreført hvert år i perioden 2021 – 2025, med enkelte områdejusteringer i 2021 og 2023 etter innspill fra næringen.

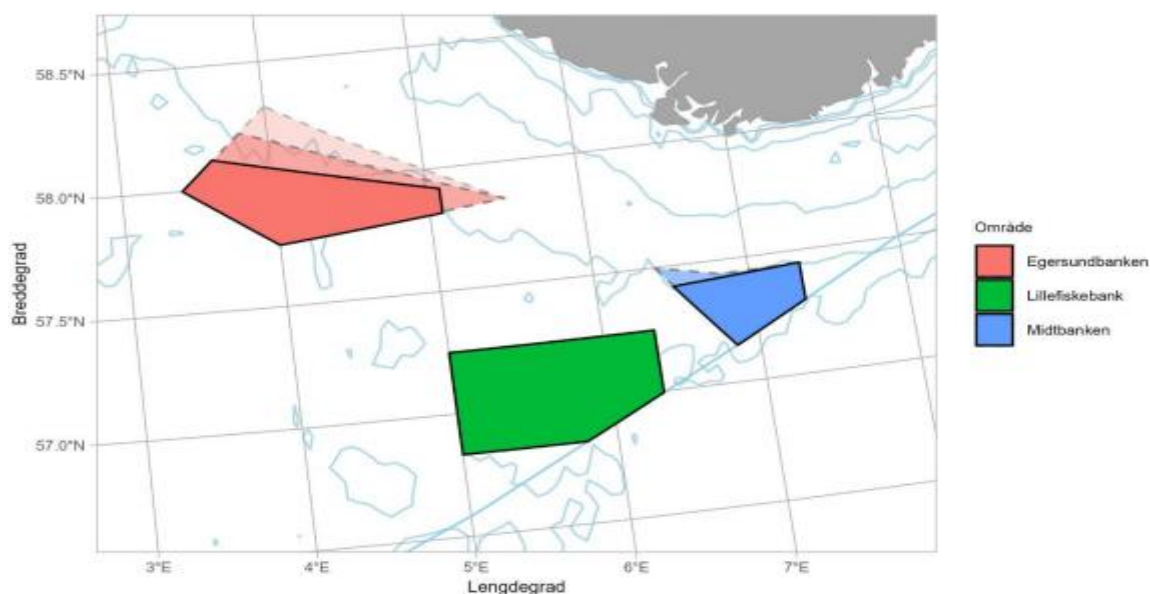
Bakgrunnen for tiltaket er at Norge og EU i kvoteavtalen for 2020 ble enige om behovet for å innføre forvaltningstiltak for å verne områder med yngel og liten torsk og/eller redusere fiskepresset på torsk generelt. En felles arbeidsgruppe mellom Norge og EU utarbeidet i januar 2020 en rapport om tiltak for å beskytte torsk³. Rapporten påviste, blant annet, områder i NØS hvor det var høy sannsynlighet for konsentrasjoner av småtorsk. Det ble brukt ulike kilder for å identifisere områdene, herunder rapporterte fangstdata fra fartøyene (ERS-data) og toktdata fra ICES. I tillegg ble datagrunnlaget komplementert med informasjon fra Kystvaktens kontrolldata.

Før områdereguleringene ble innført i 2020 ble det gjennomført møter og høringsrunder med representanter fra Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet (HI), Kystvakten, Norges Fiskarlag og Pelagisk forening hvor områdene ble nærmere definert. I samråd med næringen ble områdene justert for å legge til rette for at fiskerier med lav innblanding/bifangst av torsk kunne fortsette uten at det ble lagt unødig hinder for aktiviteten.

³ Report of the EU-Norway Technical Group Meeting on additional technical measures aimed at the protection of both juvenile and adult cod, 31 January 2020.

I perioden 2020-2025 har størrelsen på områdene blitt justert ned to ganger. Egersundbanken ble justert i 2021, mens Egersundbanken og Midtbanken ble justert i 2023. Dette ble gjort etter innspill fra næringen. Områdene, inkludert endringene, er illustrert i **figur 3**.

Figur 3: Oppvekstområder 2020-2025.

3.2. Forslag om forbud mot fiske i oppvekstområder for torsk i NØS i Nordsjøen

Kvoteavtalen for 2026 ble signert 5. desember 2025. TAC i Nordsjøen er 11 164 tonn, som er historisk lavt. Som følge av bestandssituasjonen ble det avtalt en rekke andre tiltak som er beskrevet i avtalens punkter 15.5 – 15.21. Fra norsk side ble det orientert om at målet er å videreføre områdestengningene i 2026, jf. avtalens punkt 15.17.

HI har i rapport 8. april 2025 vurdert effekten av tiltaket, og påpeker at det samlet sett er vanskelig å gi en kvantitativ vurdering av effekten områdestengningene har hatt på torskebestanden. Alt i alt indikerer likevel resultatene at områdene har potensial som viktige oppvekstområder. HI poengterer at for å oppnå tydeligere positive effekter og resultater er det antagelig nødvendig med høyere beskyttelsesnivåer enn gjeldende tiltak.

Fiskeridirektoratet mener at områdestegningene i NØS i Nordsjøen har vært et sentralt tiltak for å oppnå målsettingen om å forbedre beskyttelsen av de ulike subkomponentene i bestanden. Områdejusteringer er gjort både i 2021 og i 2023 etter innspill fra næringen. I løpet av 2024 ble det også gjort tilpasninger ved at fartøy som fisker med juksa ble unntatt fra forbudet, og i 2025 ble bifangstbegrensningene for fartøy som fisker med garn over 160 mm maskestørrelse opphevet.

Fiskeridirektoratet legger til grunn at kunnskapsgrunnlaget (rapporter: januar 2020 (Norge – EU), september 2021 (HI) og april 2025 (HI)) underbygger at det i områdene generelt er høyere forekomster av småtorsk enn andre deler av Nordsjøen og at områdevern er et treffende tiltak for å beskytte yngel og liten torsk.

På denne bakgrunn foreslår Fiskeridirektoratet å videreføre områdestengningene i perioden 1. juli – 31. desember 2026. Områdekoordinatene kommer frem i tabellen nedenfor. Forbudet gjelder ikke fiske med ringnot etter sild, makrell eller hestmakrell eller fiske med pelagisk trål etter sild og makrell. Forbudet gjelder ikke fiske med juksa eller fiske med garn dersom maskestørrelsen er 160 mm eller større. Forbudet gjelder for norske og utenlandske fartøy.

Nr.	Områdenavn	Avgrenset av rette linjer mellom følgende koordinater:
1.	Egersundbanken	1. N58°07' – Ø003°37' 2. N58°00' – Ø003°24' 3. N57°45' – Ø004°00' 4. N57°49' – Ø005°05' 5. N57°55' – Ø005°05'
2.	Midtbanken	1. N57°27' - Ø007°20' 2. N57°25' - Ø006°30' 3. N57°08,95' - Ø006°51' 4. N57°17,95' – Ø007°20'

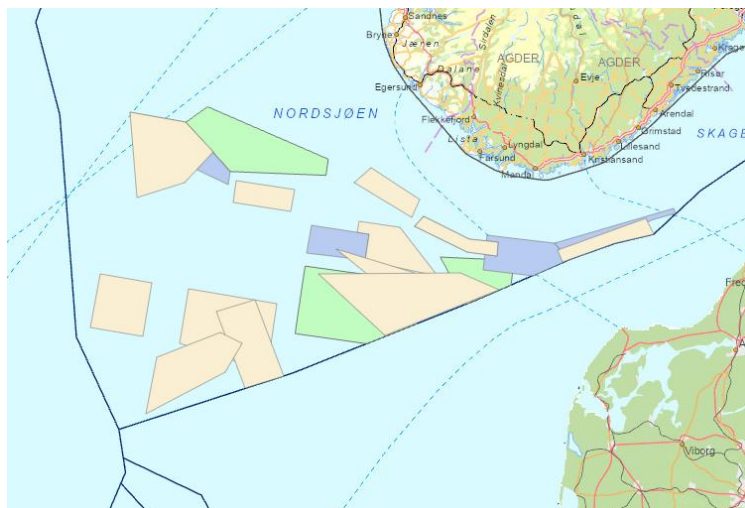
Nr.	Områdenavn	Avgrenset av rette linjer mellom følgende koordinater:
3.	Lille Fiskebank	1. N57°15' - Ø005°00' 2. N56°50' - Ø005°00' 3. N56°50' - Ø005°48.25' 4. N56°59,73' - Ø006°20' 5. N57°15' - Ø006°20'

4. Konsekvenser

Formålet med endringene i RTC-regimet er å styrke tiltaket som virkemiddel for å forbedre beskatningsmønsteret. Endringene vil sannsynligvis medføre at det blir opprettet flere RTC-stengninger med lenger varighet enn i dag, noe som vil påvirke gjennomføringen av fiskeriene. En eventuell økning i frekvensen av stengte felt vil likevel bero på Kystvaktens kapasitet til å gjennomføre prøvetakning. Videre er det Fiskeridirektoratet som, basert på anbefalinger fra Kystvakten/Fiskeridirektorats sjøtjeneste, beslutter hvorvidt felt faktisk skal stenges. I en slik vurdering sees den hen til den samlede tiltaksbyrden. Erfaringene fra perioden 2012 – 2025 viser at det har vært stengt færre felt enn antatt, med kun fem stengte felt de siste fem årene. Fiskeridirektoratets vurdering er derfor at de foreslåtte endringene ivaretar en god balanse mellom næringshensyn og formålet om forbedret beskatningsmønster.

Sett i en større sammenheng har det imidlertid blitt innført flere tiltak de siste årene med formål om å beskytte liten torsk og torsk under minstemål i NØS i Nordsjøen. Forslaget om forbund mot fiske i oppvekstområder for torsk i 2026 er en videreføring av et tiltak som første gang ble introdusert i 2020. Samlet sett har tiltakene merkbare konsekvenser for fartøy som tradisjonelt har fisket i disse områdene. Samtidig foreligger mye dokumentasjon som underbygger at det i sørlige deler av NØS i Nordsjøen spesielt, er høyere konsentrasjoner av enkelte bunnfiskarter (torsk og hyse spesielt) under minstemål enn ellers i Nordsjøen. Dette gjenspeiles i oppvekstområdenes beliggenhet, men også hvor det har blitt opprettet RTC-stengninger og aktsomhetsområder de siste fem årene. Dette er illustrert i figur 4. Videre sikrer ulike unntak fra de stengte feltene at fartøygrupper som fisker med selektive redskap kan fortsette fisket i noen av disse områdene. For andre fartøygrupper vil det være store områder tilgjengelig i andre deler av Nordsjøen, både i NØS og i britisk sone. I sum mener direktoratet derfor at tiltakene som er innført, inkludert forslag til endringer, er akseptable for næringen på kort sikt og vil bidra til å kunne styrke torskebestanden på lengre sikt.

Figur 4: RTC-områder (blått), oppvekstområder (grønt) og aktsomhetsområder i perioden 2020-2024

5. Vedlegg

Vedlagt dette høringsnotatet er:

- Havforskningsinstituttets (HI) rapport om evaluering av effekten av områdestengninger av 8. april 2025.
- HIs rapport i tilknytning til IBTS Q3-toktet hvor HI gjennomførte 12 hal i og ved de stengte områdene i august 2021.
- Agreed record of fisheries consultations between the United Kingdom, the European union and Norway for 2026.

6. Høringsfrist

Høringsfristen er 12 uker. Eventuelle innspill må sendes til postmottak@fiskeridir.no senest innen 5. mai.

Høringsnotatet publiseres også på [Høringer | Fiskeridirektoratet](#).

FISKERIDIREKTORATET

Telefon: 55 23 80 00

E-post: postmottak@fiskedir.no

Internett: www.fiskerdir.no

Livet i havet - vårt felles ansvar